

ReThink:Tax

**Mobiliseren van spaargeld
voor productieve investeringen**

**Strategische denkpistes inzake de fiscaliteit
van het privé sparen**

Brussel, 18 juni 2014

Een denktank bestaande uit academische experts heeft een blauwdruk geformuleerd voor een aangepast fiscaal kader voor het korte- en langetermijnsparen

Rol en samenstelling ReThink:Tax

Marc Bourgois

- > ULG
- > Hoogleraar fiscaal recht en openbare financiën
- > Doctor in de Rechten

Brigitte Chanoine

- > ICHEC
- > Rector
- > Hoogleraar in Financiën
- > Doctor in Finance & Business Administration

Rudi Vander Vennet

- > UGent
- > Hoogleraar economie & bankwezen
- > Doctor in Economie

Henk Vanhulle

- > Vlerick Management School
- > Docent fiscaliteit
- > Partner, Linklaters LLP
- > Advocaat

- > **Onafhankelijke denktank** opgericht in 2013
- > Samengesteld uit **academische experts** in domeinen **fiscaliteit** en **economie**
- > Voornaamste taak is het formuleren van een **blauwdruk** voor een **aangepast fiscaal kader** voor het korte- en langetermijnsparen
- > **Volgende fase** is het uitwerken van de blauwdruk in **overleg met de bevoegde overheidsorganen** en desgevallend sectoriële overlegorganen

Het Belgische spaargedrag is te veel afgestemd op kortetermijnsparen, ten koste van productievere spaarformules op langere termijn

Huidige situatie van het Belgische spaargedrag

Pros

- > Belgische **spaarquote** bij de hoogste in Europa
  - 15.5% van het beschikbaar inkomen wordt gespaard, ten opzichte van 13.0% gemiddeld in de eurozone
  - Veel liquiditeit beschikbaar voor financiering van investeringen en overheidsschuld
- > Hoge graad van **huiseigenaarschap**
  - 71.8% ten opzichte van 67.0% gemiddeld in de eurozone
  - Bescherming tegen armoede op oudere leeftijd

Cons

- > Nadruk op **kortetermijnsparen**
  - Ongeveer EUR 250 miljard op gereguleerde spaarrekeningen
  - Druk op financiering van langetermijnprojecten
  - Negatief reëel rendement voor de burgers
  - Weinig mogelijkheden voor financiële instellingen om innovatieve producten te lanceren
- > Gebreken in de spaarfiscaliteit aan basis van **fiscale ontwijking** via meerdere spaarrekeningen

Een heroriëntering van een deel van het spaargeld naar de lange termijn is noodzakelijk als antwoord op de huidige uitdagingen

KOST VAN VERGRIJZING:

In 2000 : 20% > 65 jaar

In 2020 : 25% > 65 jaar

In 2030 : gat van 23 miljard EUR voor het behoud van het huidige pensioensysteem

WELKE FINANCIERING ?

In 2000 : 4 actieven voor 1 gepensioneerd

In 2020 : 3 actieven voor 1 gepensioneerd

En 2030 : 2,5 actieven voor 1 gepensioneerd

BEGROTINGSTEKORT :

Schuld/BBP > 100%

Europese crisis

WELKE FINANCIERING ?

Belastingdruk ?

Kostenbesparing ?

Economische groei ?

ECONOMISCHE CRISIS :

Belgische spaargeld geïnvesteerd op korte termijn

Reglementaire remmen voor financiële instellingen

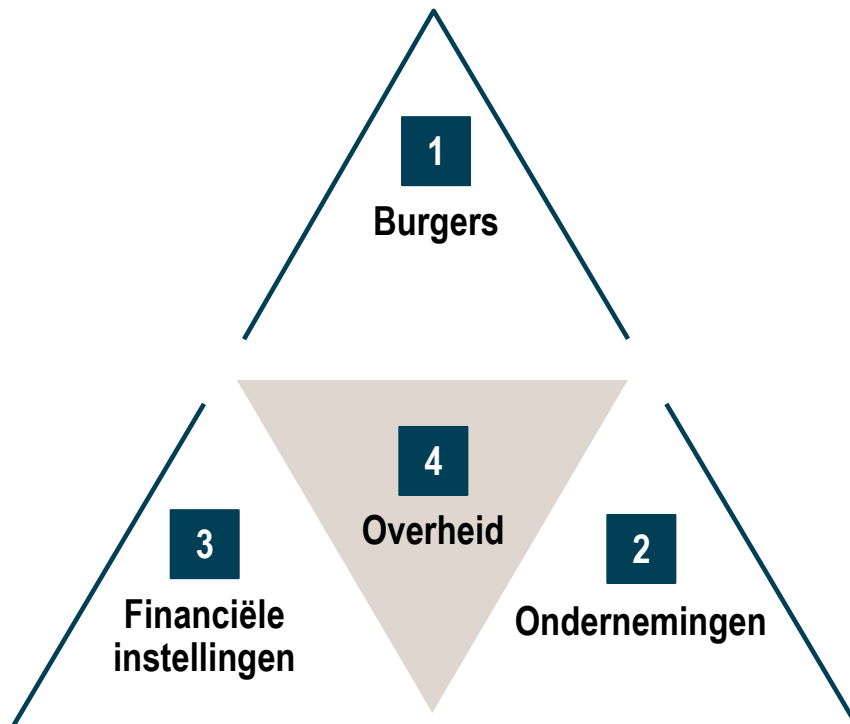
tov het nemen van risico's (Bâle III / Solvency II)

WELKE TOEKOMST VOOR ONZE JONGEREN ?

Scharniergeneratie

Een fiscale hervorming van het sparen moet rekening houden met de specifieke doelstellingen van de verschillende belanghebbenden

Spaardoelstellingen

1

- > Degelijk **rendement**, gegeven het risicoprofiel
- > **Vorbereiding pensioen en bescherming** tegen ziekte en ouderdom.
- > **Vereenvoudiging en transparantie** fiscale stimuli

2

- > **Toegang tot risicokapitaal** om investeringen en groei te ondersteunen.
- > **Toegang tot kredieten tegen** een zo laag mogelijke kostprijs.

3

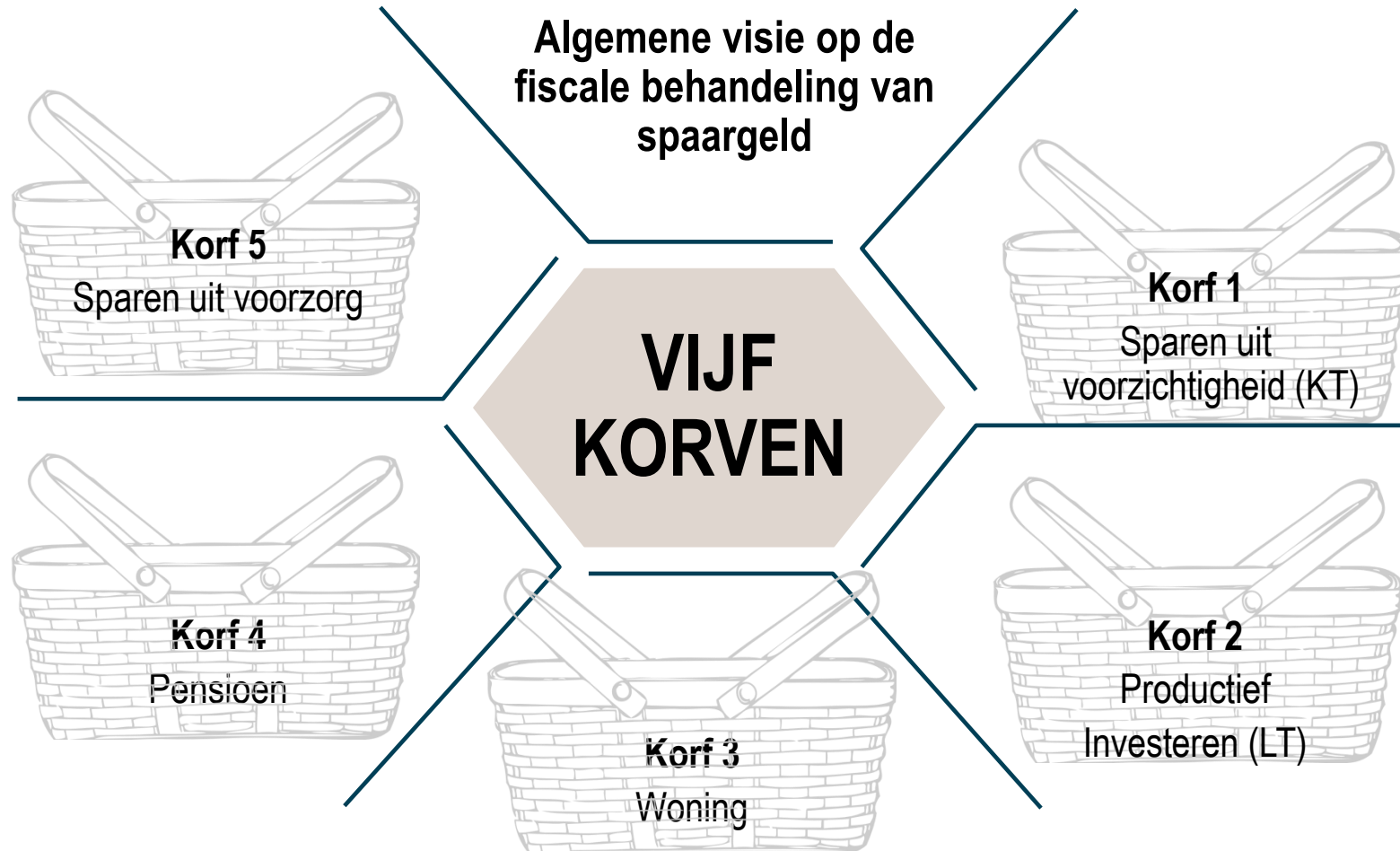
- > Differentiërende en geïndividualiseerde **spaar- en verzekeringsoplossingen** op de markt brengen
- > Stabiliteit en kost van **financieringsbronnen** optimaliseren

4

- > Financiering van **overheidsschuld**
- > Budgettaire impact **spaarfiscaliteit** beheren en ongewenste neveneffecten vermijden
- > Minimumniveau aan **welvaart** garanderen
- > **Stabiliteit financiële systeem** waarborgen

Wij stellen voor om de fiscale incentives op spaargeld te verdelen in vijf korven, met in totaal een budgetneutrale impact voor de overheid

Fiscale hervorming

De vijf korven in een notendop...

Korf 1 – Sparen uit voorzichtigheid (KT)

Deze korf betreft de nood om over geld op korte termijn te beschikken voor het opvangen van onverwachte moeilijkheden of belangrijke al dan niet geplande uitgaven.

Voorstellen

- > **Beperking van de fiscale vrijstelling** op de interesten op gereguleerde spaarboekjes tot **EUR 1.000** (i.p.v. thans EUR 1.900)
- > **Introductie van een bronbelasting op de gereguleerde spaarboekjes :**

Korf 2 – Langetermijn, productief sparen (LT)

Het fiscaal voordeel van die korf geeft spaarders een aanzienlijke incentive om hun spaargeld op een productieve manier in te zetten in de economie.

Voorstellen

- > **Nieuw fiscaal voordeel** op spaarproducten met een looptijd van 5 jaar of langer, zowel vastrentende producten als risicoproducten
- > **Maximaal** fiscaal voordeel van **EUR 1.000**, net als voor korte termijn spaarproducten
- > Beter **evenwicht** tussen **korte** en **lange termijn**, maar ook tussen **risicoloos** en **risicodragend** spaargeld
- > Volgende producten komen in aanmerking:
  - **Beleggingsfondsen** (geen individuele aandelen / obligaties)
  - **Beveks**
  - **Termijnrekeningen > 5 jaar**
  - **Andere gelijkaardige producten**

De vijf korven in een notendop...

Korf 3 – Woning

Vereenvoudiging van het systeem, beperkt tot de eigen woning (regionale materie).

Voorstellen

- > Herziening van het fiscaal voordeel :
  - **Enkel de eigen woning komt in aanmerking voor een fiscale stimulus** door middel van een belastingaftrek (= regionale bevoegdheid)
  - Ook **hypothecaire mandaten** komen in aanmerking voor een belastingvermindering ter zelfde titel als hypothecaire kredieten
- **Geen voordeel meer op 2de, 3de,... woning** zowel op federaal als op regionaal niveau

De vijf korven in een notendop...

Korf 4 – Pensioen

A) Pensioensparen (3de pijler) :

De fiscale behandeling van pensioensparen wordt transparanter en eenvoudiger.

Voorstellen

- > **Pensioensparen en langetermijnsparen** worden samengebracht in **één systeem**, met een belastingvermindering van 30% op bedrag van premies ten belope van **maximaal EUR 1.520** (thans EUR 950)
- > **De belastingvermindering voor langetermijnsparen** (momenteel tot EUR 2.280) **wordt geschrapt.**

De vijf korven in een notendop...

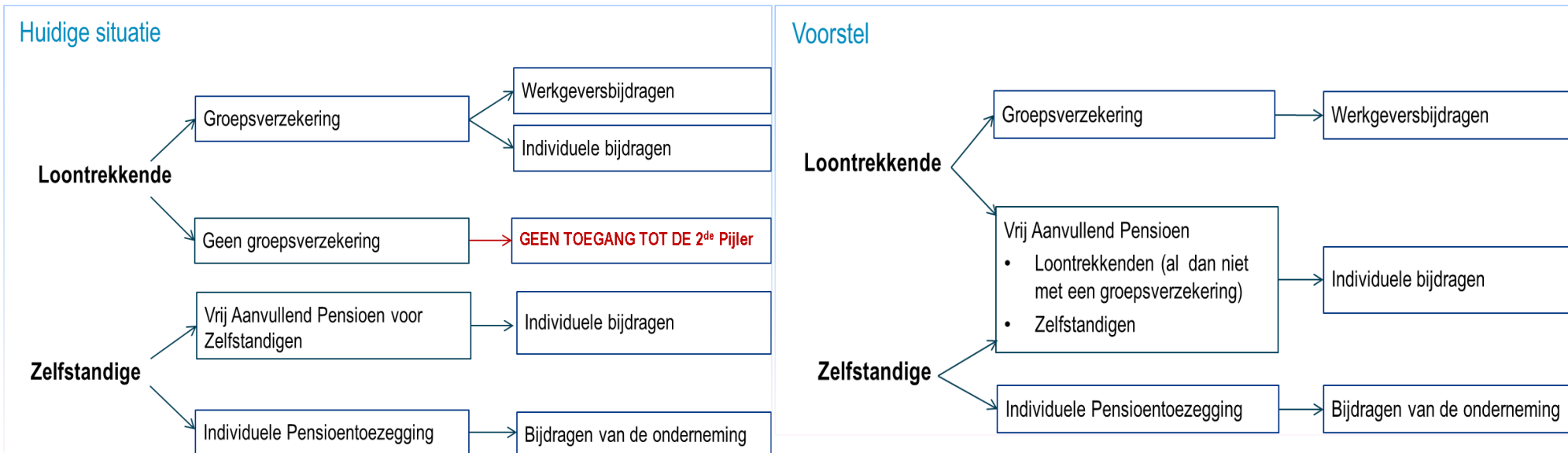
Korf 4 – Pensioen

B) Aanvullende pensioen (2de pijler)

De 2de pijler wordt efficiënter en rechtvaardiger met een belastingvermindering voor individuele bijdragen voor iedereen

Voorstellen

- > **Iedereen, alle statuten, krijgt toegang tot de 2de pijler**, met of zonder bijdrage van de werkgever/vennootschap, door middel van een verzekeringscontract “Vrij Aanvullende Pensioen”.
- > **Belastingvermindering van 30% voor individuele premies** met een maximum bedrag gelijk aan een bepaald percentage van het belastbaar beroepsinkomen

De vijf korven in een notendop...

Korf 5 – Sparen uit voorzorg

Om de toegang tot hospitalisatieverzekeringen en rusthuizen of thuiszorg te verzekeren, wordt een fiscale incentive gegeven bij overdracht van kapitalen vanuit korf 4.

Voorstellen

- > **Vrijstelling van belasting op een eenmalige overdracht vanuit korf 4** na de leeftijd van 60 jaar (i.p.v. taks van 10% - 16,5%)
- > Financiering van een **hospitalisatie- of afhankelijkheidsverzekering** als noodzakelijke voorwaarde voor vrijstelling
- > Garandeert **toegang tot gezondheidszorg en rusthuis** voor gepensioneerden

Kwalitatieve impact van de voorgestelde maatregelen op het federaal budget

Budget neutraliteit als uitgangspunt

Maximaal fiscaal voordeel beperkt tot EUR 1.000 fiscaal vrijgestelde interesten op het gereguleerde spaargeld, uitschakeling van de mogelijkheid tot cumul van dit voordeel bij meerdere financiële instellingen en introductie van een nieuw voordeel van EUR 1.000 op LT spaarproducten (≥ 5 jaar)	+
Beperken van het fiscaal voordeel tot de eigen woning in de definitie van de financieringswet. Het statuut van eigen woning moet elk fiscaal jaar beoordeeld worden.	+
Uitbreiding van de woonbonus naar hypothecaire mandaten	-
Maximaal fiscaal voordeel van EUR 1.520 op pensioensparen (3 ^e pijler, combinatie van pensioensparen en LT-sparen)	+
Fiscaal voordeel (gebaseerd op 80 %-regel of maximaal X% van het loon) op premies individuele en groepsverzekeringen, inclusief VAPZ	-
Fiscale vrijstelling op eenmalige overdracht vanuit korf 4 naar hospitalisatie- of afhankelijkheidsverzekering	-

De voorgestelde fiscale hervorming leidt tot een eenvoudiger en rechtvaardiger systeem voor alle betrokkenen en moet zorgvuldig worden geïmplementeerd

Conclusies

EENVOUDIGER & RECHTVAARDIGER FISCAAL SYSTEEM

- > Meer **evenwicht** tussen korte termijn en lange termijn sparen met als gevolg een **betere financiering van de economie**
- > Stimulans voor de opbouw van **aanvullende bescherming** voor brede lagen van de bevolking in de vorm van langetermijnsparen, pensioensparen en/of hospitalisatieverzekering
- > **Budgetneutraliteit** van het geheel aan maatregelen
- > **Rechtzetting van** een aantal **inefficiënties** uit het verleden (o.a. de mogelijkheid om spaargeld over verschillende spaarrekeningen te verdelen)

De impact van de fiscale hervorming zal erg verschillen van persoon tot persoon: sommigen krijgen meer, anderen minder fiscaal voordeel dan vandaag

Concrete voorbeelden

	Geert – 35j.	Cécile – 45j.	Christophe – 55j.	Nadine – 65j.
Profiel	<ul style="list-style-type: none"> > Alleenstaand > Huurt woning > Spaarrekening: 30.000 > Pensioensparen: 950 	<ul style="list-style-type: none"> > Getrouwd > Lening eerste woning > Spaarrekening: 10.000 > LT obligaties: 10.000 > Pensioensparen: 950 (x2) 	<ul style="list-style-type: none"> > Getrouwd > Woning afbetaald > Spaarrekening: 50.000 > Pensioensparen: 950 (x2) > Langetermijnsparen: 2.280 (x2) > 2de pijler met werkgeversbijdragen 	<ul style="list-style-type: none"> > Alleenstaand > Uitbetaling van 150.000 van 2de/3de pensioenpijler ontvangen > Langetermijnsparen (afbetaling tweede woning): 8.400 > 3 spaarrekeningen 100.000, 100.000, 50.000
Veranderingen	<ul style="list-style-type: none"> > Doet meer aan pensioensparen wegens optrekken korf 4 	<ul style="list-style-type: none"> > Doet meer aan pensioensparen wegens optrekken korf 4 > Doet aan VAPB twv 1.200 	<ul style="list-style-type: none"> > Afschaffing langetermijnsparen: deels verschuiven naar pensioensparen (korf 4), deels naar langetermijnobligatie (korf 2) > Deel van spaarrekening naar termijnrekening (korf 2) > Geen VAPB Christophe wegens korf al gevuld met werkgeversbijdragen maar wel voor zijn vrouw : 3.000 	<ul style="list-style-type: none"> > Behoud tweede woning maar zonder fiscaal voordeel > Vermijding van RV vrijstelling op meerdere spaarrekeningen > Verschuiving spaarrekening naar langetermijn obligatie (50.000)
Impact	<ul style="list-style-type: none"> > Fiscaal voordeel: <ul style="list-style-type: none"> • + EUR 170 fiscaal voordeel > Extra LT-investeringen: <ul style="list-style-type: none"> • + EUR 570 	<ul style="list-style-type: none"> > Fiscaal voordeel: <ul style="list-style-type: none"> • + EUR 761 fiscaal voordeel > Extra LT-investeringen: <ul style="list-style-type: none"> • + EUR 2.340 	<ul style="list-style-type: none"> > Fiscaal voordeel: <ul style="list-style-type: none"> • - EUR 9.8 fiscaal voordeel > Extra LT-investeringen: <ul style="list-style-type: none"> • + EUR 23.000 	<ul style="list-style-type: none"> > Fiscaal voordeel: <ul style="list-style-type: none"> • - EUR 584 fiscaal voordeel > Extra LT-investeringen: <ul style="list-style-type: none"> • + EUR 50.000